

Poštnina plačana v gotovini.

KRES
FANTOVSKI LIST
1932
8

KRES

FANTOVSKI LIST

Uprava »Kresa« je v Ljubljani, Ljudski dom. / Na ta naslov naj se naroča in plačuje list ter pošiljajo rokopisi in sploh vsa druga sporočila. / Letna naročnina: za posamezne naročnike 20 Din; za skupne naročnike po odsekih 18 Din. / Račun poštne hranilnice: Ljubljana 15.521. // Telefon: Ljubljana štev. 34-98.

ZADRUŽNI KLETI V LJUBLJANI Kongresni trg št. 2

se točijo vina Osrednje vinarske zadruge v Ljubljani. Tu dobite najboljšo in najcenejšo postrežbo.

Tone:

Angel božji

V začetku septembra praznujemo angelsko nedeljo. Spominjamo se božjega angela, ki nam je dan za varuha na življenjski poti.

Spomnimo se tedaj tudi, da smo tudi mi in moramo biti angeli varuhi svojim bratom in sestrám.

Ze iz prve zarje človeštva nam žalostno odmeva Kainovo vprašanje: »Ali sem jaz varuh svojega brata?« Ni se Kain izgovoril s tem vprašanjem. Še večjo krivdo si je ž njim naložil na svoje ráme.

»Ali sem jaz varuh svojega brata?« To vprašanje še danes odmeva vsepovsod.

Da, dragi, ti si varuh svojega brata, ti si varuh svoje sestre. Ne boš se izgovoril, če misliš, da nisi; kriv boš lahko pogube svojega brata, svoje sestre.

Vidimo in sami čutimo, kako je danes. Svet ječi od stiske med narodi, kakršne skoro ni bilo od začetka sveta. In glej, prav danes, v tem težkem času tolikokrat slišimo Kainovo vprašanje. Vidimo svoje brate in sestré v stiski — in kaj storimo zánje? Ali jim pomagamo, ali jim damo vsaj prijazno besedo, če drugega ne moremo. Če ne, smo podobni Kainu — in bomo prejeli njegovo plačilo...

Dragi prijatelj, poglej svojega brata! Morda je krenil na nevarno pot, ki se končava s prepadom... Ali zahaja v slabo družčino, pozablja na Boga... Poglej svojo sestró: morda jo vabi tuji svet, mogoče je v nevarnosti, ki je sama ne vidi, morda se mora boriti, celo z zadnjimi močmi mogoče; za svoje poštenje... Kaj boš ti tedaj storil? Ali boš posnemal Kaina? Bog te obváruij, da bi ga! Veš, kaj je tvoja dolžnost: pomagati. Pomagati moraš z besedo, z zgledom, dejanski. Tako boš varuh svojega brata, svoje sestre. Tako boš spolnil svojo sveto dolžnost, naloženo ti od Boga, zahtevano od soljudi.

Blagoslov božji nad teboj, če boš tako delal; trikrat gorje, če boš posnemal Kaina!

Angeli bodimo svojim bratom in sestrám!

Pesem vasi

(Beseda o krizi človeštva.)

Naši možje in fantje, ki prihajajo iz Francije, Nemčije in Amerike, kamor so se zarili v rudokope in si v težkih žuljih služijo denar, prinašajo domov nezdrave nazore, pogubne za naše vasi. — Nesreča slovenskega temperamenta je v tem, da lahko brez težav iztrgamo iz srca vse, kar smo si tekom življenja zgradili, pa se privadimo novim krajem in ljudem. Vse običaje, s katerimi smo se zrasli v domačiji v eno (molitev, sveta maša, zakramenti . . .), odpihnemo kakor prah z obleke. In vse, kar je v domovini, nam postane majhno, ozkosrčno, bedasto. Zato si privzemajo naši ljudje življenje in nazore velikega sveta. In pred prvim zlom, ki ga dobe zunaj naših meja, je nov sistem družinskega porasta: Otroci so v napoto, preveč skrbi dajo, kdo jih bo preživljal? Veliki narodi so vse bolj pametni in naprej od nas, ki nimamo drugega kot kup gladnih otrok . . . Zato — čim manj otrok vsaka hiša! Taki prihajajo domov . . .

Pa ne le naši izseljenci, tudi v domovini so knjige, časopisi, agenti, dalmatinski krošnjariji, ki pišejo in nosijo s seboj sredstva za preprečevanje spočetij. Od vseh strani letijo besede, da je človeštvo preštevilno in ne bo ga mogoče prehraniti, ako se ne zmanjša število rojstev. V resnici so se tega gesla oprijele vse velike države, ki pa že čutijo posledice neprirodnih in protibožjih početij: narodi evropski se rapidno manjšajo. In če bo šlo tako dalje, se bodo izbrisali z evropskega kontinenta. Na njihovo mesto bodo prišli primitivci, ki so duševno zdravi in prirodni, čeprav ne poznajo Kristusa in njegovih postav. — Saj se evropskim državnikom že odpirajo oči, vidijo, kam vodi ta pot, toda nikoli ne bodo vala zajezili, ker ga ne znajo. Če človek zdivja, ga ne bo človek ustavil. Boga pa ne poznajo . . .

In naj gremo tudi mi, maloštevilni Slovenci, za temi blodneži, ki jim ni niti za domovino niti za Boga? Saj nam je zmemor svetna gosposka lučala v obraz, kadar smo hoteli pravice: Molčite, saj vas nič ni! In še to malo število nižajmo! Pa kdo? Pa zakaj?

Kmet in delavec nista tega nikoli delala, čeprav najtežje preživljata mnogočlansko družino. Pošteno sta rodila, pošteno vzgajala. Le gospoda, ki ima denar in moč, noče otrok. Visoki uradniki, ravnatelji, bankirji, industrijalci, vsi ti, ki imajo ves denar v rokah. Ti se branijo otrok. Enega, dva . . . kar je več, je nesreča. Kdo bo preživljal, kdo trpel, kdo odgovarjal?

Gospodje, premnogokrat je že segla božja roka med vas. Imeli ste sina, edinca, potem pa zaprli ženam telo, da ne bo več sprejelo. Sin je odrasel in umrl. Ostali ste suh, neploden les. Imeli ste dva. Oba sta šla. Klicali ste Boga, naj ju reši! Ni ju. Zatajili ste ga. In nič vam ne odpre oči. Še več. Še med

te naše poštene ljudi, ki so jim otroci vse: življenje in sreča, hočete odtrgati od Boga! Da bodo utihnile vasi, umolknile hiše, le starci in starke se bodo ob palicah pomikali po poti. Nič vam ni za narod, nič za duše!

Vsi, ki pišete, nosite narodu prekletstvo!

Vsi, ki učite, nosite narodu pogin!

Vsi, ki prodajate sredstva, da bi ž njimi uničili rojstvo otrok, ste narodni izdajalci.

Narod in Bog vas bosta izpljunila iz ust.

Moji prijatelji, nič me ni strah, čeprav so že nekatere slovenske vasi okužene! Preveč ljubimo otroke, da bi se jih branili. Saj je bistvo naših sel, da so polna živžava. Od hiše do hiše, od ceste do križa in zadnje kočje pod lozo so polne mladih grl. To je pesem naših vasi. In te pesmi ne damo. Nočemo grobišč. Tam se naj šeta pomehkužena gospoda, ki na denarjih sedi, a noče otrok. Denar, mrzli denar naj jim bo drug.

Prijatelji, mi hočemo pesmi, ki so jo že naši dedje peli. Pesmi mladih src, svetlih lask in nedolžnih očk...

Franjo Neubauer:

Sam

Tiho šepetanje,
mirne, sladke sanje,
kje ste, kje?
Kdo za vas še ve?

Več nazaj ne bo te!
Naj pošiljam pote
želje vse!
Kdo jih še umè?!

Toplo hrepenenje,
vdano govorjenje
brez laži,
Kje tvoj glas zveni?

Nesel vzore čiste
kakor lahke liste
piš je, — kam?
Vem le, da sem — sam!

L. Gč.:

Krivični mamon

Le na nekaj momentov iz svetovnih zločinov nad človeštvom bi rad pokazal, da boste videli, kar privede človeka slà po denarju.

Človek, ki ne pozna ljubezni in nima čuta do trpečega brata, je v svoji slepoti strašnejši kot najstrašnejša zver. In kaj je danes ljudi brez ljubezni! Jezus je ljubezen prinesel; prej so poznali le sovraštvo in osveto, ljubeznivo dejanje jim je bilo v posmeh: človek, ki je vrnil milo za nemilo, je bil po takratnih pojmih abnormalen. (Seveda so bili taki ljudje več ko bele vrane!) Kristus je vsa sovraštva, osvete, krivice, neenakosti pokopal in odkril vse veličastvo ljubezni, ki je najvišja lastnost slehernega bitja. Kristus je vrnil človeku srce.

Dokler je ljubezen živela, so živeli narodi srečno. Žal, da je bilo to v vsej polnosti le v prvih časih krščanstva. Sejalec

ljulke je razpel mrežo in polovil premnoge ljudi. Danes je lju-bezen živa le v naukih, v ustih, srca pa so prečestokrat tako prazna.

Pomislimo na te strašne slučaje:

Ljudje na eni strani (in ta stran je v večini!) stradajo, na drugi strani pa uničujejo božje sadove. Ameriški mogotci, ki so se zmeraj pokazali najbolj grobe in gluhe, kadar je spre-govoril človek s srcem, so se že nekajkrat predstavili Evropi grše kot najstrašnejši roparji. Še nam je živo v spominu, kako sta se pred dobrim letom sprijeli Amerika in Rusija v žitni trgovini. Rusija je vrgla na trg tudi ono žito, ki ga je iztrgala iz rok svojih stradajočih ljudi, le da bi prisilila mogočno Ame-riko na kolena, kar se tiče žitne trgovine. In res: rusko žito je preplavilo Evropo; ameriški trgovci pa, ker niso hoteli zni-žati cene, oziroma, da se ne bi za drugo leto preveč nakupičilo žita, so ladje in ladje zlate pšenice in koruze in ječmena... potopili v globino morja. Ruski ljudje so gladovali, ameriški delavci so umirali, evropski delavci se klatili brez dela in kruha.

Razumete, prijatelji, hudobijo?

Katera žival sredi Afrike bi mogla to storiti? Nobena; le ameriški denarni človek in še kateri v Evropi.

Drugi zločin se je zgodil pred dobrim mesecem, kakor smo čitali.

Radi svetovne gospodarske krize je težak zastoj v trgovini, še posebej osladil. Tako gre kava mnogo manj na trg, kot je šla pred leti. To pa zato, ker se kljub tej težki krizi vzdržuje visoka cena. Človek se odreka nasladilu pa si kupi najpotreb-nejše.

In kaj se je v Braziliji, domovini največjih kavni nasadov, zgodilo? Nad sedemdeset milijonov vreč čiste kave so polili s kreozotom, da bi je nihče ne mogel uživati, pa jo uporabljajo za kurivo; in dolge ladje jo vozijo na sredo morja in izmetajo... Isti delavci, ki so prelivali pot, da se je ta kava iz nič v vreče spravila, so jo zdaj sipali v morsko dno... Na drugi strani pa milijoni in milijoni hrepene po tej vsakdanji dobroti, posebej muslimanski ljudje, pa so se ji morali radi draginje odreči...

Prijatelji, ne bom segal drugam. Dosti imamo. Zapomnimo si: brez ljubezni je človek pošast.

Franjo Neubauer:

Naše ceste

Bratje dragi, ali veste,
kdaj so naše bele ceste
še blestele?
Nékdaj pele
pesmi naše so po njih
v časih srečnih, blaženih!

Ceste nič več ne blestijo.
Roji se po njih vrstijo
tužni, jadni
in breznamni,
tihi, — pesmi ne pojo
in ne vedo, kam gredo!

Duhovna vzgoja mladine

»Jaz sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej drugih bogov poleg mene.« V teh besedah, pravi katekizem, je določeno naše razmerje do Boga. — Bog je, in ker je, je moj najvišji Gospod, vrhovno pravilo in merilo vsega mojega življenja, vsega mojega udejstvovanja, brez najmanjše izjeme. Bog je moj zadnji in najvišji cilj, in vse drugo brez kakršnekoli izjeme more imeti le to svrho, da mi pomaga pri tej zadnji in najvišji nalogi, neodklonljivi in zame kot človeka bistveni: da Bogu služim in Boga doosežem, ki je kot moj zadnji cilj tudi moje končno in najvišje usovršenje, moja sreča in blaženost.

Ta resnica je splošne veljavnosti za vse prilike zasebnega, družabnega, javnega in duhovnega življenja. Na njej sloni katoliški nauk o gospodarskem življenju, ona daje smernice za narodnostna vprašanja, rešuje problem Cerkve in države; nič ni samo zase, nič ni samemu sebi cilj, vse je za človeka, da mu pomaga priti do Boga. Vse je za človeka, človek pa za Boga. — Če obrnemo to na društveno življenje, dobimo tale vpogled:

Katoličani poznajo različna društva: verska, katerih glavni cilj je poglobitev verskega življenja in krščanske pobožnosti, ali pa društva, katerih smoter je duhovna vzgoja in oblikovanje mladine. Poznajo pa tudi še društva, katerih neposredni cilj so strokovni, gospodarski nameni, sportni in zabavni.

Najvišje merilo in pravilo in zadnji smoter tudi teh poslednjih društev je Bog. Ne le, da ne smejo njegovih zakonov nikdar prestopiti, vsaj neposredno morajo pomagati svojim članom in jim olajšati pot do Boga. Kdor bi nasprotno trdil, bi hotel uveljavljati od cerkve tolikokrat obsojeni laicizem, bi izločeval vero iz gospodarskega, družabnega, zabavnega življenja, postavljal bi si poleg edinega Boga še druge bogove, poleg zadnjega cilja še druge, ki ne bi bili podrejeni najvišjemu cilju. Vera bi postala zares »privatna stvar« in Bog bi se moral zadovoljiti le z nekimi ostanki mojega življenja.

Katoliška društva z izrečno verskim namenom ali pa društva, ki naj zajamejo celega človeka in ne le poedina njegova udejstvovanja, kakršna so naša mladinska društva, se pa ne morejo več zadovoljiti s tem, da nikdar ne prekoračijo božjih zakonov in da le posredno pomagajo svojim članom na poti do Boga; temveč vse njihovo udejstvovanje mora biti usmerjeno končno na zadnji in najvišji cilj človeka, ki je kot tak neodklonljiv in človeškemu stremljenju bistven: božja služba in končno usovršenje v Bogu. — Kdor bi to zanikal, bi obenem zanikal glavno načelo, katero smo v začetku postavili; trdil bi, da v človeškem življenju, če ga vzamemo v celoti, ni reda v vrednotah, da je le prirejenost, ne pa podrejenost vrednot; trdil bi, da v življenju kristjana ni tistega enega, edino potrebnega,

kakor nas uči evangelijski nauk. — To velja za posameznike, to velja tudi za društva, ki vodijo posameznike: vse, brez najmanjše izjeme, mora služiti Enemu, Najvišjemu, ki je Začetek in Konec. — So mogoči še drugi cilji, katere si lahko postavijo ta društva, sledeč svoji prikrojenosti za te ali one vrste članstva; toda ko gre za splošno vzgojo članov, morajo biti vsi ti drugi cilji le posredni, sredstva za doseg najvišjega. Možno so druge, tudi bitne naloge društva, toda podrejene najvišji nalogi. Tako nadkriljuje intelektualna vzgoja telesno vzgojo, duhovna pa intelektualno.

(Se bo nadaljevalo.)

Po stezah davnine

(Nadaljevanje.)

30. Ognjena dolina.

Harold je nestrpnost čakal, kaj bo Jarm povedal. Ta pa je počasi rekel: »Priseči mi moraš pri vsem, kar ti je najsvetejše, da ne boš nikdar nikomur, niti domači družini, govoril, kako se pride v to dolino ali iz nje, da se nikdar ne poskusi švrniti semkaj, pa tudi nikogar drugega ne pošlješ. Samo ako mi na vse te pogoje prisežeš, ti hočem pri begu pomagati.«

»Velja!« reče Harold brez oklevanja. »Tudi moji prijatelji ti obljubijo isto.«

»Ali mi prisežeš pri soncu?«

»Ne molim sonca. Prisegam ti pa pri Velikem Duhu, ki vanj mi vsi verujemo.«

Jarm je svoje drobne oči zapičil vanj, kakor da ga hoče prodreti, nato pa zadovoljno prikimal. Priseči mu je moral tudi Rolo, nato je spregovoril znova.

»Naša dolina ima še en izhod.«

»Razpoko na južni strani, kaj ne?«

»Da. Skoznjo prideš v sosedno dolino, ki se imenuje Ognjena dolina. Ljudstvu Terasne doline je strogo prepovedano stopiti vanjo. Po njej straši neka pošastna zver in kače. Polna je nevarnosti in lahko se zgodi, da boste ob življenje, preden jo prehodite. Ako pa se srečno zmuznete na nasprotno pobočje, ste rešeni. Tam namreč stoji prislonjena skala. Še višja je od drevja in vidi se že od daleč. Zadaž za njo je v gorski steni poč, po kateri so naši davni dedje usekali stezo na vrh. Ta steza vas povede preko gora, onstran grebena pa naletite na cesto, ki pelje do reke Ibera.«

»Dobro«, pravi Rolo, »toda povej mi, kako naj jo pobrišemo, ne da nas kdo opazi?«

Jarm razloži, da bo najpripravnejši čas dve uri pred zoro. On sam poskrbi, da bodo tovari in živež pripravljeni. Osla bodo kajpada morali pustiti, sicer bi pa tudi ne zmagala prestrme poti. Najbolje bo, da čim prej odrinejo, morda kar to noč. Nato je Jarm odšel, fanta pa sta bila zelo razburjena.

Kespija ta čas ni bilo doma; ko se je pa vrnil in sta mu fanta vse povedala, se ni nič čudil.

»Jaz sam tudi na to mislil.«

»Kaj pa sodiš o čudni zverini, glavar?« ga vpraša Rolo. »Ali je resnična ali si jo je Jarm izmislil?«

»Resnična. Duhovniki mi o njej pravili. Gotovo pošast iz davnih časov. Tudi zelo velika.«

»Potem nam pa naš pihalnik ne bo kdo ve koliko pomagal. Morda se bomo pošasti na kak način skrili. Spočiti smo in lahko kar odrinemo.«

»Še bolje hodili, ako se naspali«, predlaga Kespi, in morala sta iti še enkrat spat, čeprav sta zatrjevala, da nista ne trudna ne zaspana.

Ceprav razburjena, sta dobro spala, dokler ju Kespi ob treh ni prebudil. Tovori so bili pripravljeni, Jarm je dobro skrbel. Imeli so torej živeža, kolikor so ga mogli nesti, pa tudi neki Indijanec svetle polti in krepke postave, eden mlajših duhovnikov, je nanje čakal, da jih popelje do vhoda v Ognjeno dolino.

Nebo je bilo oblačno in noč zelo temna, še temnejša pod drevjem. Kresnice so migljale iz črnine, nad seboj so čuli zlokobno prhutanje.

Vodnik Erkon je v tankih sandalih stopal neslišno liki senca. Haroldu je švistnilo nekaj mimo glave kakor puščica. Pa bila je samo nočna ptica. Vso pot niso videli žive duše in tako je do zore bilo še celo uro časa, ko so dospeli do razpoke.

Zagledali so pred seboj nekako sotesko v neprodorni temi. Niti najrahljša sapica se ni zgenila, popolna tišina je tesnobno legala na srce. Erkon je pošepetal Kespiju nekaj besed in zginil v temi, kot da se je udrl v zemljo. Potniki pa so stopali počasi dalje, dokler niso stali v soteski sami. Dno je imela suho in peščeno, hoja torej ne bo naporna. Tudi nobene nevarnosti ni bilo opaziti, vendar pa je bilo Haroldu čudno tesno. Gotovo se tudi Rolu ni godilo drugače, kajti šepetaje je rekel:

»Kaj misliš, Harold, ali nas Jarm ni morda nalagal?«

»Da bi vedel! Tako tesno mi je pri srcu.«

»Meni tudi, a ne vem, zakaj.«

»To je radi teme in soparnega ozračja. Ko bo soteska za nami, bo pa spet bolje.«

Molče so šli dalje. Tema je bilo kot v rogu, zato so si pot bolj otipavali ko ogledovali.

Končno je postalo za spoznanje svetlejše. Prehodili so torej ozki kanjon in že bili v Ognjeni dolini. Pot je bila tudi tukaj položna. Kmalu so se znašli sredi gostega lesa. Grmovja ni bilo, ampak sama mogočna in visoka drevesa. Spotikali so se nad njihovimi koreninami, dokler jih ni Kespi ustavil.

»Zgrešiti pot! Najbolje čakati, da se zdanit.«

Radi so ga slušali in se zleknili pod enega izmed gozdnih velikanov.

»Ali vam nos ne pove, da nekaj močno smrdi?« reče Rolo.

»Tudi meni smrdi. To je močan muškatni vonj.«

»Morda so pa kače, kakor je povedal Jarm. Boe in anakonde imajo tak vonj.«

»Fuj! Kač videti ne morem!«

Precej časa so morali še čakati, da se je črnina spremenila v sivino in so začeli razločevati drevesna debela naokoli. Kakor hitro pa so nekoliko videli, so pot nadaljevali.

Ognjena dolina se je od Terasne zelo razločevala. Bogata ognjeniška zemlja je bila pokrita z debelo plastjo gnijočega listja, zato je vzgojila velikanska drevesa, potnikom pa služila kot preproga, da so stopali skoraj neslišno.

Vsa okolica je bila tako prečudno mirna in tiha, da jih je bilo kar groza. Videli so samo nekaj metrov predse in morali smer iskati s kompasom.

Rolo je nenadoma ustavil korak in na nekaj pokazal. Okoli veje košatega drevesa nekoliko na levo, se je ovijala nekakšna debela, pikčasta, rjava vrvi, ovoj za ovojem. Od zadnjega ovoja vrvi pa je štiri metre dolg konec vrvi visel prosto navzdol in imel prav na koncu glavo. Dvojica rumenih oči brez vek je strmelo v popotnike.

»V tej stvari se Jarm že ni zlagal, se strese Rolo, gledaje strašno kačo. Nagonsko so napravili ovinek, da so zginili veliki golazni spred oči.

Ob sončnem vzhodu je postalo svetlejše, a skozi goste listnate krošnje žarki niso mogli. Ozračje je bilo vroče in soparno. Les se je polagoma redčil in prišli so do brega velikega jezera. Ob bregu so rasle orjaške vodne rastline, nekoliko dalje v vodi pa vodne lilije ali lokvanji, kojih listi so bili do dva metra široki, cvetovi pa tudi ogromni in rdeči kot kri. Potipali so vodo in bila je neverjetno topla.

»Jezero ima gotovo vroče vrelce.«

»Joj! Kaj je pa to?« vzklikne Rolo in pokaže na nekaj predor skozi vodni plevel. »Kakor bi bil kdo skozi obrežno šaro potegnil velik čoln.«

Stopijo bliže in si ogledajo tla, kjer naj bi bil čudni čoln pristal.

»To ne čoln, to žival, ki o njej pravil Jarm.«

31. Skrita steza.

Rolo in Harold sta buljila v široko gaz med vodnim rastlinjem in sledove na blatnem bregu.

»Kolikšna pošast!« se je končno opomogel Rolo.

»Saj mora biti velika kot bojna ladja! Harold, ti se razumeš na sledove: čigavi so?«

A Harold je samo z glavo zmajal. Ogledoval je sledove, udrte v blato četrta metra globoko. Stopalo, ki jih je zapustilo, je moralo biti skoraj meter dolgo. Noga je imela spredaj tri prste, zadaj enega. Manakan je stal zadaj s tovariši, zelo tih in zelo preplašen, zdaj pa je naenkrat od strahu kriknil in na nekaj pokazal. Tam daleč v jezeru se je za hip na gladini nekaj pojavilo. Zagledali so dolg greben, posut z mogočnimi bodicami. Prikazen pa je takoj zopet izginila in oljnata voda se je vzvalovila.

»To slab kraj«, se zdrzne grbec. »Mi naprej!«

»Prav imaš«, mu Rolo srdito pritrdi. »Čim prej jo pobrišemo, tem bolje bo.«

Kespi je bil istih misli, zato so zopet zavili v gozdno senco, se ustavili in zajtrkovali, nato pa se znova otovorili in hiteli dalje.

Potovali so po robu gozda, a vedno ostali v spoštljivi razdalji od jezera, ki jim je vzbujalo neznansko grozo. Bilo je zelo vroče in nadlegovali so jih roji muh, njihovo zoprno brenčanje je bilo pa tudi vse, kar so slišali, kajti nad vso dolino je ždela prečudna tišina.

Kespi je spregovoril prvi: »Jaz videt Prislonjeno skalo.«

In res: s svojimi starimi a ostrimi očmi je prvi zapazil čudno skalo, ki jo je bil omenil Jarm.

»Fju, pa ni igračka!« vzklikne Rolo.

Imel je prav. Dasi je bilo do nje še daleč in ji višine niso mogli natančno preceniti, so pa vendarle lahko ugotovili, da je dvakrat tako visoka kakor drevesa okoli nje, čeprav je slonela poševno.

»To je hujše kakor Prst božji, ki smo plezali nanj prvi dan na Altu. Sloni tako nerodno, kakor da se hoče zdaj zdaj prevrniti.«

»Najbrž sloni takole od zadnjega večjega potresa in bo slonela do naslednjega«, se oglasi Harold.

»Toda stopimo tja čim hitreje! Prav tako hitro želim priti odtod kakor Manakan. Kar gomazi mi po hrbtu.«

»Kako se vsi lepo ujemamo!« se nasmehne Rolo, ki si je zopet od-dahnil, ker je zapazil izhod. Ves čas ga je namreč mučila huda slutnja, da jih je Jarm potegnil in jim nastavil past. Ko je pa zdaj videl zverino, in Prislonjeno skalo, je nehal sumničiti.

Vkljub hudi vročini so stopili še hitreje, kajti zadaj za Prislonjeno skalo so videli gorske grebene, ki so oklepali dolino in so komaj čakali, da se povzpno nanje. Toda čez četrto ure jim je pot zaprlo barje. Širok pas blata je prihajal od jezera in segal kdo ve kako daleč v gozd. Črna, sluzasta močvara je bila očividno zelo globoka, široka pa tudi toliko, da bi je posekano drevo ne premostilo. Preostajalo jim torej ni drugega nego da jo obidejo.

Ko so končno dospeli do gorá, je bilo poldne, a tudi tod je bila voda tako globoka, da je ni bilo mogoče prebresti. Rolo je predlagal, naj bi se slekli in plavali, a Kespi se je sklonil preko brega in gledal nekaj časa v vodo, potem pa zmajal z glavo.

»Piranje« je nakratko pojasnil. In res je v reki mrgolelo strašnih ribic, ki človeku strgajo meso s telesa kot bi mignil.

Rolo pogleda v vodo in se zdrzne. »Gnusna golazen! Morali bomo torej posekati drevo. Tole tukaj bo kar pripravno. A bolje bo, da se prej najemo.«

Zakurili so ogenj ter pripravili dobro kosilo s kavo. Potem pa je Harold vzel sekiro in se spravil nad drevo. A bilo je debelo in les trd, tako da so se vsi utrudili in se dolgo zamudili. Ura je bila tri, ko so po brvi iz podrtega drevesa prišli na drugi breg.

»Ali ne bi kazalo, drevo posekati, da ne bodo mogli Kohovi ljudje za nami?« predlaga Harold.

»Ne, ne«, ga Rolo brž zavrne. »Če se bomo še kaj časa obirali, bomo morali v tem pošastnem kraju prenočiti, kar pa vsaj mene prav nič ne mika. Kohovi ljudje nam ne bodo delali preglavice. Ne spraviš jih semkaj, če bi jih tudi z zlatom plačal. Saj nam je Jarm povedal.«

»Prav. Sicer bomo pa na varnem, kakor hitro bomo onstran gorá.«

Do Prislonjene skale niso imeli več ko sedem do devet kilometrov, a pot je bila zelo slaba in ozračje strašno vroče. Vrh tega so bili vsi težko otovorjeni. A vkljub utrujenosti so skalo vsi občudovali.

»Kaj misliš, ali se je sama tako nagnila, ali so jo ljudje prislonili?« vpraša Harold.

»Če so jo, so morali biti velikani. Nagnjena pa tudi ni malo.«

Ogromni steber, visok kakih sedemdeset metrov, je visel toliko pošev, da si mogel na gornji strani plezati. Res je bil visok, pa vendar je s konico segal komaj do srede skalne stene.

»Joj, rezbarije ima!« vzklikne Harold.

»Vklesan je nekakšen ptič.«

»A to ne bo ptič«, se približa še Rolo. »Biti mora kakšna pravljična zver.«

Oba strmita v vzbočeno sliko, vklesano v podstav Prislonjene skale. Vreme je skozi stoletja razjedalo, vendar se je videla še čisto dobro.

»To je kuščar«, reče Harold. »Le poglej dolgi vrat in rep!«

Rolo se naglo zasuče k tovarišu in mu pogleda ostro v oči: »Bratec, mislim, da si uganil. Veš, kaj je to? Pošast, ki smo jo videli v jezeru!« Harold zažvižgne. »Pa vendar: to sliko so vklesali pred stoletji!«

Rolo zmigne z rameni: »Saj je tudi pošast lahko stoletja stara. Ali pa jih je celo gnezdo.«

Harold se zdrzne in krene hitro dalje: »Brž poiščimo stezo in odinimo! Povem ti, da mi gre vsa ta okolica na živce.«

Molče se obrnejo proti skali in začno iskati stezo, o kateri jim je govoril Jarm. Sprva ni bilo nikjer nobenega sledu. Šele ko so obšli neko veliko skalo, ki je podpirala Prislonjeni steber, so ugledali razpoko, si globoko oddahnili in začeli brez obotavljanja plezati.

Steza je bila res obupno strma, viharji so pa tudi skalo v teku stoletij zgladili, a vendar so vijugasti sledovi, tu in tam pa tudi vklesane stopnice kazale, da je v davnih dneh vodila tod prava pot. Naenkrat se je sled obrnila v levo in tekla po dolgi strmini v prepadni steni. Harold je hodil prvi. Zavil je okrog neke skale in se nenadoma ustavil.

»Kaj pa je?«

»Steze je zmanjkalo.«

32. Zelene oči.

Velik skalni plaz od zgoraj je bil nekoč pot docela odtrgal, tako da je zijala dvajset metrov široka vrzel. Rolo pogleda navzgor, pogleda navzdol, a vrzeli ni bilo mogoče obiti. Skale so bile strme kakor hišni zidovi, nikjer ni bilo nobenega oprijema, vrzel je bila tako široka, da je ne bi mogli premostiti, če bi tudi imeli tramove pri rokah.

Kespi je priplezal do tovarišev in si vrzel resno ogledal. Gube so se mu v starem licu še ostreje zarezale, a ni brez potrebe govoril.

»Mi nazaj«, je bilo vse, kar je povedal.

»Nazaj? Kaj pa vendar misliš!« mu Harold ježno ugovarja.

»Drugače nemogoče«, mirno vztraja Kespi.

Harold je pa ves nesrečen. »Kako naj zdaj pridemo nazaj? V eni uri bo sonce zašlo, in samo norec bo poskušal v temi prodreti skozi takle les! Zato mislim, da nam ne kaže drugega, nego se v dolini utaboriti in počakati jutra, ko bomo lahko poiskali kako drugo pot iz zaklete globeli.«

S težkim srcem so se torej obrnili nazaj in po strmi stezi zopet priplezali na dno.

»Jarm je to dolino imenoval Ognjeno«, reče Rolo. »Nocoj bo svoje ime zaslužila. Saj bomo zakurili grmado, kaj ne da?«

»Da«, pritrdi Harold, »čim večjo, tem bolje. Prav nič me namreč ne mika, da bi nas pošast prišla obiskat.«

Pridno so torej uporabljali sekiro in nagrmadili velik kup goriva.

Komaj so bili gotovi, že je na dolino legla noč. Visoki vrhovi so metali dolge sence. Poslednji sončni žarki so rdečili mrkemu jezeru gladino, veliki lokvanji pa so zapirali krvavo rdeče cvetove. Tu in tam so gladino vznemirjali mogočni kolobarji, kajti globine toplih voda so bile bogato oživiljene.

Utaborili so se tik ob vzhodju Prislonjene skale. Zakurili so dva ognja, manjšega za kuho, večjega za brambo proti neznanim napadalcem.

Poslednji dnevni svet je izginil, onstran okrožja rdeče luči je vladala tajinstvena črna tema. Koliko noči sta prijatelja že prebila pod milim nebom, ne enkrat sta nočevala tudi v gostih lesovih pod njihovo dolino, a nikdar ju ni mučil tako neprijeten občutek, da grozi nevarnost, kakor

nocoj. Bilo je temno ko v rogu, črna noč pa jim je čudno grozila, kar je vsak izmed družbe čutil po svoje.

Druge dneve so navadno po večerji še malo posedeli ob ognju in kramljali, nato se zavili v odeje in zaspali; nocoj pa so sedeli molče in nobeden ni hotel prvi spat. Tedaj se je Rolo glasno zasmejal.

»Slišite, prijatelji, če prav vem, nam je vsem srce skočilo v hlače. Domišljija nam slika nevarnosti v kričečih barvah. Naj že je v dolini karkoli, dokler bo gorel ogenj, se nam ne približa! Zato predlagam, naj ves čas po eden straži in natančno pazi, da ostane ogenj velik in svetel. Jaz prevzamem prvo stražo.«

»Prav«, se oglasi Harold. »Druga je moja in potem pride Manakan na vrsto.«

»Jaz prevzet tretjo stražo«, odločno poudari Kespi in tako je obveljalo.

Kmalu nato je Harold že ležal in takoj zaspal, čeprav so bili moskiti nemalo nadležni. Z zadnjim pogledom je še videl Rola, kako strumno zravnani sedi ob ognju in ga čuva.

Harold je imel za seboj dan poln naporov in tudi vročina ga je hudo zdelala. Globoko je zaspal. Zato se je toliko bolj začudil, da se je nenadoma docela zdramil. Sunkoma se je usedel in se ozrl naokoli. Kespi in Manakan sta ležala vsak na svojem mestu, tudi grmada je dobro gorela, a Rola ni bilo nikjer!

Kot bi trenil je planil Harold na noge. Zaspali so vsi v čevljih, zato se mu ni bilo treba obuvati. Prisluškoval je, pa ni ujel drugega glasu ko votlo pljuskanje daleč tam z jezera. Zganila se ni niti najrahlejša sapica in tenka meglica je legala na mokrotna tla. Pa vkljub temu so se na črnem nebesnem oboku videle zvezde. Harold je pobral žepno svetilko in stopil na rob svetlega kolobarja, ki ga je tvoril ogenj, tam obstal in poslušal. Srce mu je močno kovalo. Končno je vendarle ujel rahel šum.

»Rolo!« pokliče s pritajenim glasom.

Rolo se takoj nato pojavi iz teme. V rokah je držal puško, v lice je bil bled ko stena in ves zmeden.

»Kaj pa je?« vpraša Harold.

»Sam ne vem, kako naj rečem. Pojdi pogledat!«

Harold je stopil za njim med drevje. Ko so se mu oči privadile temi, je lahko videl dalje nego je pričakoval. Zvezde so dajale nekaj svetlobe. Še nekaj korakov in Rolo je obstal na robu nekakšnega predora med drevjem.

»Vidiš tistile steber?« šepne tovarišu. »V mraku, ko sem nabiral dračje, vem, da ga še ni bilo tam.«

Pri teh besedah pokaže na visok steber, dozdevno iz sivega kamna. Meril je v premeru morda poldrug meter.

»Čudno«, odvrne Harold. »Tolikšna gmota se ne prestavi kar tako.« Nato pa prestane in voha. »Po muškatu smrdi, da joj! Stvar si morava natančneje ogledati.« Iz žepa zopet vzame svetilko, naravna pramene na steber ter ga osvetljuje od vrha do tal.

Steber je bil videti osem metrov visok, na vrhu pa je imel veliko skalo.

»Take čudne reči še nisem videl«, reče Rolo nejevoljno. Tedaj pa grozno ostrmi in glasno krikne: »Za božjo voljo! Saj ima oči! In naju gleda!«

Fanta stojita kot ukopana, tako trda sta od strahu in buljita v veliki zeleni očesi, ki gorita na vsaki strani ogromne glave. Rolo se prvi zave in nameri puško.

Harold pa ga pograbi za roko. »Ali si nor! To bi toliko zaleglo kot bezgova puška. Izginiti morava!«

Rola potegne za seboj in oba stečeta z dolgimi skoki proti ognju. Harolda je kar zona oblivala. Saj je vedel, da pošasti še z mesta ni treba, samo glavo naj sklone pa ju pograbi, še preden se ji umakneta. Vendar pa sta živa pritekla do lesa in se v svoji burji skoraj zaletela v ogenj.

Kespi je že sedel pokonci.

»Pošast!« sopne Harold. »Čisto blizu je in velika kot hiša!«

Kespi pa je miren.

»Odkod prihajat?« vpraša.

Harold pokaže, tedaj pa grmada obsije ogromno glavo, komaj petdeset korakov proč, kako se jim med dvema drevesoma zložno približuje.

Kespi plane na noge, saj gre za življenje in smrt.

»Velika skala!« krikne tovarišem. »Plezat nanjo!«

Pri teh besedah pograbi Manakana, ki je bil od strahu kakor uročen, da se še ganiti ni mogel in ga potegne za seboj. Vsi štirje steko naglo kot zajci do vznožja Prislone skale. Kvišku šinejo, da jim noge po trdi skali topotajo kakor veverici krempļji po drevesni korji.

Ko je bil že kakih dobrih deset metrov visoko, se je Harold toliko opogumil, da se je za hip ustavil in se ozrl. Ogenj je pravkar zaplapolal, pošast pa se mu je bližala. Ko ga je ugledala, je stopila hitreje.

33. Pošast zdijva.

Harold se z divjo naglico požene kvišku in zadene v Kespja.

»Dalje nemogoče«, reče stari Indijanec in imel je prav, kajti skala, doted hrapava, je naenkrat postala gladka, tako docela gladka, da je plezanje postalo nemogoče. Harold se zopet ozre. Nahajali so se skoraj dvajset metrov visoko nad zemljo, tako da jih gotovo nobeno živo bitje ni moglo doseči, pa naj bi bilo še tako veliko. Ko so pogledali neverjetno ogromnost grozne pošasti, pa tudi o tem niso več prepričani.

»Vedno bolj se nam bliža«, zagodrnja Rolo.

Pošast je prišla v kolobar, ki ga je osvetljeval ogenj, zato so jo dobro razločili: orjaški vrat, ki ji je segal deset metrov visoko, potlačeni in pa strašno težki trup in dolgi rep. Vrsta velikih bodic ji je stala po hrbtu in repu, barve je bila umazano sive. Dvoje je Harolda posebno presenečalo: da se namreč žival kar nič ne boji ognja in pa da se vkljub svoji gorostasnosti pomika čisto tiho. Samo plazenje repa po tleh se je slišalo.

»Kakšna žival je to?« strmi Rolo.

»Ena iz tistih vrst, ki so živele v davnih časih«, pojasnjuje Harold prav potihem. »Ne verjamem pa, da bi bila tako huda kakor je videti. Zato tudi mislim, da ji ni za nas.«

»Ali pa ji je. Zato rajši povej, če smo tako visoko, da nas ne bo mogla doseči.«

»Mislim, da. Pa če bi tudi ne bili, si ne moremo pomagati, ker više ni moč plezati. Zato bodimo lepo tiho, da nas ne zapazi.«

»Tistele bakle vrh njene glave se upirajo naravnost v nas«, vzdihne Rolo.

Pošast se jim je počasi bližala. Morda je v malih, šibkih možganih mislila, da se je kaka nova vrsta nesramnih opic predrznila motiti njeno samoto. Harold je bil prepričan, da je žival samo radovedna. Divja ni bila videti, vendar pa je samo pogled na bližajočo se goro živega mesa družbo navdajal s tolikšno grozo, da jim je ledenela kri v žilah.

Harold je čutil, da se trese. V vsem njegovem življenju ga še nobena stvar ni pol toliko prestrašila. Saj pošast lahko samo jezik iztegne, pa je po njih, kakor če krastača ujame muho.

Prišla je do ognja, pa se še zmenila ni zanj. Ko se je okrenila, je z mogočnim repom pometla tabor, da ga ni bilo več videti. Prav tako je pometla tudi ogenj.

A ogenj je bil velik, zato živali niti debele luske na repu niso obvarovale, da se ne bi grdo opekla. Visok, cvileč glas se ji izviije iz grla, prav kakor da bi iz preveč zakurjenega parnega kotla uhajala para. Udarila je z repom sem in tja in dve srednje veliki drevesi sta se preleteli kakor da sta korenje. Nato pa je žival skočila naprej kakor gorostasen kenguru. V skoku je priletela naravnost do vznožja Prislonjene skale. V naslednjem hipu se je z vso ogromno težo pritislila ob skalo.

»Dosegla nas bo!« grozno krikne Rolo, se čim najboljše zasidra, nameri puško in obe cevi obenem sproži pošasti v glavo.

»Zdaj je konec«, si je mislil Harold, vendar pa je bil še toliko pri-seben, da je ujel in obdržal Rola, ki mu je spodrsnilo.

Res je bilo konec, pa ne tako, kakor je mislil Harold. Rolo je izstrelil od blizu, zato so šibre, ki je bila puška z njimi nabita, udarile kakor krogle, in čeprav so veliki zverini komaj kožo prebile, so jo pa zato vsaj za hip oslepile in omamile.

Harold je čutil, kako se je njihov veliki steber zazibal, ko se je pošast z vso težo stresla ob njem, in bil je docela prepričan, da bo prislonjena skala padla.

Pa ni padla skala, ampak pošast. Zdrknila je s skale in priletela na tla, da se je zemlja stresla. Tedaj pa je še enkrat zacvilila, a s takim silnim glasom, da je Harold mislil: zdaj zdaj mi morajo ušesni bobenčki popokati.

»Rolo, nabaši znova!« Bled ko stena hiti Rolo puško basati, pa ni bilo potrebno. Ker so jo izstrelki pičili, je pošast podivjala in v strahovitih skokih odbežala.

Bilo je, kakor da je speči gozd presenetil vihar: drevesa so treskala na tla ko da so slamne bilke, od tal pa so se trgale skale in frčale po zraku! Od ognja je ostalo samo nekaj pomendrane žerjavice, zato ni bilo mogoče videti, kaj se dogaja, a hrušč je bil grozen.

Tedaj pa se oglasi še hujši ropot in trušč, ki mu sledi pravcati potres, kakor da se podira gora.

»Skalnat plaz!« ostrmi Rolo. »Le poglej iskre!« Posvetilo se je zdaj tu zdaj tam, kadar so se pač skale zadevale. Počasi pa je vse utihnilo.

»Kaj naj vse to pomeni?« vpraša Harold.

»Velika žival zadela v goro in sprožila plaz«, na kratko pojasni Kespi.

»Mi zdaj dol!«

»Kaj? Zdaj, ko straši ta grozna pošast! Glavar, saj se ti meša!« vikne Rolo.

»Jaz mislit, ona nič več strašit«, mirno odvrne glavar. »Jaz splezat dol in zopet zakurit ogenj. Jaz ne stat celo noč tukaj!«

»Kespi ima prav, Rolo. Mene že krč prijema, ker se moram kar naprej oklepati razpok. Če pa komu zmanjka moči, bo po njem.«

Pripravljeni les in žerjavica, vse je bilo razmetano. Brž so zdrgnili žerjavico na kup, naložili drv in kmalu je zaplapolala nova grmada. Zdaj šele so videli, kakšno razdejanje je povzročila pošast.

Tudi največji bojni tank ne bi puščal za seboj takih sledov kakor ogromna žival, ko je zdvijala. Drevesa so bila gladko obrita od štorov ali pa so napol izpuljena visela postrani. Kjer je žival v skoku z zadnjimi nogami zadela ob zemljo, so nastale jame, da bi človek komaj v eni uri tolikšne izkopal.

O njihovem taboru ne tiru ne sledu. Vse, kar so imeli, je bilo zmlinčeno, zdrobljeno in raztrgano ter razmetano daleč naokrog.

»Harold, zdaj pa imamo! Ako bi stezo tudi našli, nam ne more pomagati, kajti ves živež je šel rakom žvižgat!«

34. Kespi jo ugame

Zaspali se niso več upali. Stiskali so se ob ognju in malo govorili, tem bolj pa napenjali ušesa, dokler ni končno nebo nad gorami proti vzhodu začelo siveti; bližal se je dan. Nekaj malega so še našli med ostanki, da so se okrepčali, potem pa so hoteli poiskati kak drug izhod.

»Da le pridemo kako preko teh grebenov, potem smo dobri. Spet bomo na cesti, pa bomo že prišli do kake vasi. Puško imamo tudi, zato nam ne bo treba od lakote umreti. Pot bo kajpada zelo naporna, a vendar še vedno boljša nego povratek v Terasno dolino.« Tako je modroval Harold.

Kakor hitro je vžšlo sonce, so pobrali razmetane ostanke svoje taborne opreme in se napotili proti grebenu. Prejšnji večer je Harold spotoma opazil neki žleb, po katerem bi se morda dalo greben preplezati. Res je bil strašno grd in grozno strm, skoraj navpičen. Vendar pa je bil žleb ozek in stene razdrapane, zato je upal, da se bo mogel v eno stran upirati s hrbotom, v drugo z nogami. Ko bo pripelzal do kake police, bo pa tovarišem vrgel vrv in jih potegnil za seboj.

Plezanje je bilo res podobno borbi za življenje ali smrt. Ko se je pa v višini kakih petnajst metrov vendarle prikopal do poličke, ki je mogel nanjo stopiti, se je ozrl naokoli in videl, da je čisto kratka, potem pa naenkrat odsekana. Stopil je po njej do konca, pa se le prepričal, da mu res nič ne koristi. Prešla je v navpično steno. Žleb se je pa tudi nad polico razširil in poplitvil in še celo prijemov ni bilo več. Bil je torej prisiljen, da se vrne. Zaklical je tovarišem, a zapazil, da je njihova pozornost obrnjena nekam drugam.

Žurno je splezal spet na tla, tedaj pa mu Rolo s prstom na nekaj pokaže: »Poglej!«

Harold se ozre za prstom in kaj vidi? Morda kilometer proti vzhodu je ob vznožju gore ležal velik kup grušča in skal, ki so se odtrgale od gore in bile še vse sveže in rdeče. Pod njim pa je napol pokopano ležalo truplo pošasti.

Velika siva glava ji je bila vsa na soncu, truplo je bilo skoraj docela pod kupom, ogromni rep pa je bil tudi ves prost.

»Ubili smo jo! Joj, da bi jo mogli vzeti s seboj in prodati za kak muzej! Vrgla bi nam milijon dolarjev!«

»Prazne želje. Pa saj imamo smaragde. A zdaj je važnejše vprašanje: Kako odtoč in domov!«

(Se bo nadaljevalo.)

SPORT

Prvenstvo moštev v lahki atletiki se je vršilo od 16. do 19. junija t. l. v Ljubljani na igrišču A. S. K. Primorje. Oba slovenska kluba sta zelo napredovala in le izredna smola je preprečila prvo mesto Primorju. Posamezni klubi so zasedli naslednja mesta: 1. Hašk (Zagreb) 77.196 točk; 2. Concordia (Zagreb) 75.010 točk; 3. Primorje (Ljubljana) 69.603 točke; 4. Ilirija (Ljubljana) 41.977 točk. - Nato sledi še nekaj klubov iz Belgrada, Zagreba in Maribora.

Češki Orli prirejajo v letošnjem letu župne nastope v večjem obsegu. Letošnji nastopi so tako rekoč šele pokazali pravo moč čl. orlov žup. Najsijajnejši sta bili župni prireditvi v Pribranu in v Brnu. — Na zadnji seji orlovskega tehničnega odbora je bilo sklenjenih več važnih stvari. Izdali so nov vadnik za redovne vaje in priročnik za razne akademije. Letos priredijo tekme za prvenstvo v lahki atletiki ter tekme v igrah z žogo (hazena, odbojka). Izdelali so pravila za doseg telovadnega in sportnega znaka, ki se bo upeljal s 1. januarjem 1933. Letošnji 14 dnevni vaditeljski tečaj se vrši v Vyškovu. Mednarodnih tekem v Nici se udeleži vrsta 6 izbranih telovadcev, ki bodo tekmovali v orodnih tekmah in lahki atletiki. Glede na to, da so se v poslednjih letih upeljali v orlovske razni moderni sporti, je bilo ponovno sklenjeno, da se mora vsak član, ki goji sport, enkrat na teden udeležiti skupne telovadne ure članstva, da se nauči predpisanih prostih vaj in da ž njimi tudi nastopa pri javnih telovadbah. — Orlice so pa priredile letos 3 zvezne tečaje, pred vsem za pravilno vežbanje prostih vaj. Gimnastično-ritmični tečaj se bo vršil 4 dni v šlapnicah pri Brnu. Letos imajo tudi plavalne tekme in tekme v odbojki. Na tečaj, ki ga priredijo nemške katoliške telovadkinje na visoki šoli v Berlinu, pošljejo tudi češke Orlice dve članici.

Jugoslov. zimskosportna zveza je imela 10. julija t. l. svoj občni zbor. Važni sklepi tega občnega zbora so:

Sedež zveze ostane v Ljubljani, bodoči tekmovalni program bo pa obsegal: 1. Kombinirano tekmovaljevanje za državno prvenstvo (tudi za inozemce); 2. zvezno prvenstvo v tekih; 3. zvezno prvenstvo v skokih; 4. zvezno prvenstvo v slalomu; 5. zvezno prvenstvo v smuku. Odbor je ostal isti, s predsednikom dr. Ivo Pircem na čelu.

Nogomet-surov sport. Kako surov sport je nogomet, sta najbolj vzorno pokazali zadnji tekmi med praško Slavijo in turinskim Juventus-om. Prva tekma se je vršila v Pragi, kjer je premagala Slavija Italijane z 4:0. Seveda neso mogli Italijani prenesti tega poraza in nek italijanski nogometaš se je dejansko lotil sodnika in ga podrl na tla. Publika je nato vdrla na igrišče in začela obdelovati italijanske nogometaše. Bila je pravcata bitka in policiji se je s težavo posrečilo napraviti red. — Še huje se je godila čehom pri naslednji tekmi v Turinu. Češki nogometaši se celo pred tekmo niti na ulico niso smeli pokazati, ker bi jih italijanski živelj linčal. Ostati so morali v hotelu, zastraženi od policije in miličnikov. Na dan tekme so jih morali peljati po skrivnih potih daleč naokoli na igrišče, seveda močno zastražene. Kar se je dogajalo na igrišču, je nekaj neverjetnega. Gledavci so metali brez vsakega povoda debelo kamenje na češke nogometaše, tako da so pisali češki listi, da je bil to pravi peklen-ski ogenj. Tekma je bila predčasno končana, ker tudi sodnik ni bil varen življenja. Zmagali so seveda Italijani z 2:0. Zdaj se pa vprašajmo: Ali je to še sport? Na letošnji olimpijadi nogomet odpade, ker se niso mogli zediniti glede amaterskega vprašanja. Pa ni izključeno, da je druga plat, t. j. surovost tega sporta tudi kaj pripomogla k temu koraku Fife. Je pa vsekakor bolje, da se take panoge sporta, ki običajno dovedejo do surovih izgrediv, črtajo iz olimpijskega programa, ker bodo sicer bodoče olimpijade resno ogrožene.

Stane Šporn, znani slovenski sportnik, je zmagal pri nedavnem tekmo-

vanju v maratonskem teku (42.200 km). Omenjeno progo je pretekel v 3 urah, 21 min. 5. sek.

IX. vsesokolski zlet se je vršil v Pragi v juniju in juliju t. l. združen s slovanskimi sokol. tekmami. Tekmovali so v telovadbi, lahki atletiki, v vodnem sportu, sabljanju, petju, jahanju ter igrah z žogo. V najtežji tekmi posameznikov za prvenstvo je tekmovalo 15 članov in sicer po dva Jugoslovana in Poljaka, en Američan in 10 Čehov. Ne glede na to, da je število tekmovalcev tako močne organizacije izredno majhno, tudi uspehi niso bili zadovoljivi. To tekmoavanje je pri zadnjem zletu v Pragi l. 1926 precej nadkriljevalo letošnje, tako v kvantitativnem kakor v kvalitativnem pogledu, osobito še zato, ker so tedaj tekmovali sami Čehi (bilo jih je nekaj čez 30). — Jedro cele prireditve pa so tvorili nastopi čeških Sokolov in Sokolic pri prostih vajah ter sprevod. Pri nastopih sta sodelovala tudi Sokol KJ in poljski Sokol. Zadnji dan je nastopila tudi češka, jugoslovanska in romunska vojska.

Nemci so že začeli s pripravami za prihodnjo olimpijado, ki se vrši leta 1936 v Berlinu. Glavni odbor je namreč pozval vse včlanjene zveze, da začnejo skrbeti za denarna sredstva v to svrhu. Nogometna zveza je tudi pristala na to, vendar samo pod tem pogojem, da se bodo v okviru olimpijskega programa vršile tudi nogometne tekme.

Nemška katol. telovadna in sportna zveza (Deutsche Jugendkraft) ima pri letošnjem svojem zveznem zletu v Dortmundu naslednji program:

21. julija: Razne sodniške seje.

22. julija: Tekme v lahki atletiki, sabljanju, plavanju, streljanju, telovadbi ter igrah z žogo (rokomet, tenis ter tako zvani »Schlagball« in »Faustball«). Dalje predaja zvezne zastave mesta Dortmundu ter razne veličastne prireditve.

23. julija: Nadaljevanje omenjenih tekem, začetek veslaških tekem, glavna skušnja za proste vaje, posebni nastopi okrožij, tekme društev, zvečer pa bakljada.

24. julija (glavni zletni dan): Budnica, sv. maša, sprevod v stadio, proste vaje, posebne telovadne točke

okrožij, tekme trompetarskih zborov, finalne tekme v lahki atletiki, nogometna tekma med Nemčijo in Holandsko, razglasitev zmagovalcev in večerna zabava.

25. julija: razni izleti v bližnjo in daljno okolico.

Nemški telovadni in sportni znak (t. j. znak, ki ga more dobiti vsak Nemec, če doseže gotove minimalne mere v raznih telesnih vajah. Pripominja pa se, da so ti predpisi precej težki in da vsak Nemec v resnici lahko s ponosom nosi ta znak) je doseglo naslednje število kat. nemških telovadcev, oz. sportnikov: v bronu 3459, v srebru 73, v zlatu 22; mladčevski znak za 2092 mladev.

Za letošnje mednarodne tekme katoliške telovadne in sportne zveze, ki se vrše v Nici, je prijavljenih naslednje število francoskih telovadcev in sportnikov: za prvenstvo francoskih društev 40 društev; za prvenstvo posameznikov 450 posameznikov; za tekme vrst (društev) 524 vrst (15 tisoč posameznikov); pri tekmah godb 180 društev (4000 posameznikov); v plavanju 36 društev; v raznih igrah z žogo in drugih sportih 152 društev. — Vsega skupaj bo torej tekmovalo preko 21.000 telovadcev in sportnikov. Poleg Francozov bodo tekmovali razni inozemci, o čemer bomo poročali v prihodnji številki našega glasila.

Kaj goje člani nem. katol. tel. in sportne zveze? Zadnja statistika iz letošnjega leta je pokazala, v kakšni izmeri goje nem. kat. telovadci razne telesne vaje: telovadba 53.037 članov, lahka atletika 52.900, plavanje in drugi vodni sport 14.598, nogomet 32.280, rokomet 25.492, »Faustball« 9325, »Schlagball« 6010, vodni sport 947, smučanje 3285, tenis 563, streljanje 1779, zrakoplovstvo (brez motorja) 160, sabljanje 107.

Raznih naprav za telesne vaje imajo: sport. igrišč: lastnih 1229, mestnih 1524, privatnih 1181; telovadnic 387, kopališč: pokritih 3, na prostem 47; shramb za čolne 11, tenis-prostori 14, strelišč 23.

Izdaja in tiska Misijonska tiskarna, Domžale-Groblje. — Za urednika in izdajatelja Jožef Godina C. M., Groblje. - Za tiskarno Janko Strnad, Domžale.

LJUDSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

obrestuje hranilne vloge
po najugodnejši obrestni
meri ter brez vsakega od-
bitka. Tudi rentni davek
plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge znašajo nad
180 milijonov dinarjev!**

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
  2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
  3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
  4. Vzájemna zavarovalnica jamči za posmrtninsko zavarovanje »Karitase«.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.

